

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора

Потапчук Тетяни Володимирівни про дисертацію

Май Вень «Теорія і практика педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України та КНР», подану на здобуття ступеня доктора філософії PhD за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок із галузевими науковими програмами.

Актуальність дослідження зумовлена такими чинниками як от: вагома роль музичного мистецтва у вихованні особистості, яка ґрунтується на педагогічних традиціях китайського та українського народів; залежність результативності навчання музичного мистецтва дітей, юні та молоді від професіоналізму вчителів відповідного фаху; прагнення України та КНР до інтеграції в світовий науково-освітній простір, що зумовлює необхідність вивчення педагогічною спільнотою обох країн актуального стану, тенденцій та перспектив розвитку музично-педагогічної освіти різних країн, аналізу їх позитивного досвіду з метою визначення оптимальних шляхів вдосконалення підготовки студентів, які здобувають фах учителя музичного мистецтва.

Тема дисертації є складником комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди і складає частину його наукового напрямку «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний, прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U107474 від 22.01.2021 р.).

Тема уточнена вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 4 від 18.04.2023 р.).

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

У результаті проведеного дослідження дисертанткою визначено шляхи взаємозбагачення педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України (формування соціальної

відповідальності та професійної етики студентів, посилення їхнього почуття місії та готовності стати вчителями; уведення до змісту педагогічної підготовки цієї категорії здобувачів вищої освіти окремого предмету «Мікрвикладання») та КНР (розширення академічної свободи китайських закладів вищої освіти у сфері забезпечення навчальною та навчально-методичною літературою студентів; забезпечення доступності для широкого загалу програм підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; уведення розподіленості педагогічної практики між декількома семестрами тощо) на основі зарубіжного досвіду

Уточнено зміст базових понять досліджуваної проблеми: «педагогічна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва», «заклад вищої освіти», «загально-педагогічна підготовка», «методична підготовка» тощо.

Нові факти, що одержано здобувачем.

Авторкою здійснено порівняльний аналіз змісту педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України і КНР та визначено його складники (загально-педагогічний, спеціально-педагогічний, методичний); зіставлено дидактичний інструментарій педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти сучасних України та КНР і встановлено спільні (лекції, семінари, курсові роботи та самостійна робота) та відмінні (практичні заняття (Україна), мікрвикладання (КНР)) її форми організації; спільні (екзамени, заліки) та відмінні (комплексні іспити наприкінці терміну навчання студентів (Україна)) форми підсумкового оцінювання; широкий спектр традиційних та інноваційних методів навчання, застосовуваних в процесі педагогічної підготовки в закладах вищої освіти обох країн; основні форми і методи проведення педагогічної практики (вивчення документації закладу освіти, проведення уроків, підготовка методичних розробок і проведення виховних заходів, виконання функцій класного керівника).

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання.

Вважаємо, що отримані в ході наукового пошуку концептуальні положення, висновки та рекомендації, фактичний педагогічний матеріал можна застосовувати як підґрунтя для подальших порівняльно-педагогічних досліджень. Матеріали проведеного дослідження можуть бути використані для укладання підручників, навчально-методичної літератури, оновлення змісту лекцій, семінарів та практичних занять з дисциплін «Загальна педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Музична педагогіка», «Світові музично-педагогічні концепції», «Методика музичного виховання» та вибіркового освітніх компонентів, організації педагогічної практики; у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань на різних етапах наукового пошуку використано комплекс методів дослідження: загальнонаукові – аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація, інтерпретація для узагальнення матеріалів науково-педагогічних джерел, уточнення термінологічного поля дослідження, систематизації ідей китайських та українських учених щодо педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; історичні – хронологічний, історико-типологічний, логіко-історичний, які сприяли висвітленню передумов розвитку означеної підготовки в динаміці та хронологічній послідовності; емпіричні – діагностичний, праксиметричний, ретроспективний для узагальнення змісту, форм, методів, засобів педагогічної підготовки майбутніх учителів музики в китайських та українських вишах; порівняльно-педагогічні, що надали змогу зіставити теорію та практику здійснення педагогічної підготовки майбутніх учителів музики у закладах вищої освіти КНР та України; прогностичні, що сприяли визначенню напрямів взаємного використання педагогічно цінних ідей у сучасних умовах розвитку китайської та української вищої музично-педагогічної освіти.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом. Робота складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел (усього 221 найменування, із них 71 – іноземними мовами (китайською, англійською)) до кожного з них, загальних висновків, 4 додатків (на 18 сторінках). Загальний обсяг дисертації становить 224 сторінки, із них основного тексту 168 сторінок.

У **вступі** переконливо доведено актуальність теми дослідження, розкрито ступень її розробки, чітко визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження; представлено джерельну базу, наведено відомості про апробацію результатів, структуру та обсяг дисертації.

У результаті проведеного дослідження у першому розділі **«Теоретичні питання педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України та КНР»** авторкою було виокремлено методологічні (гармонійного поєднання системного, гуманістичного, культурологічного, особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів як компонентів методологічної основи педагогічної підготовки (Остапенко Н.); виключного становища системно-інтегративного підходу з-поміж інших підходів, які слугують підґрунтям означеної підготовки (Бодрова Т.); гуманізації педагогічної підготовки як складника художньо-педагогічної освіти майбутніх вчителів музики (Чень Цзубяо, Чжан Вей); дотримання культурологічного підходу в процесі педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з метою збереження культурної ідентичності студентів в епоху глобалізації (Чжу Юйцзян)), змістові (орієнтації при komponуванні змісту педагогічної підготовки на формування методичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва (Проворова Є.); особливої актуальності формування педагогічних вмінь і навичок студентів в умовах проникнення штучного інтелекту в освітню галузь (Го Болін, Сунь Чжиюань); важливості педагогічних знань, умінь та навичок як компонента моделі підготовки вчителів музики початкової школи (Шу Цзін, Юе Вей); оновлення змісту педагогічних дисциплін, введення відповідних інтегрованих курсів (Чень

Цзубяо); створення спеціального органу для перегляду змісту навчальних планів та навчальних програм кожного навчального курсу, який забезпечує педагогічну підготовку майбутніх учителів-музикантів (Цай Мен); внесення змін до змісту педагогічної підготовки з метою розвитку «професійних ставлень», «професійних емоцій» студентів (Лі Маосен, Ван Чжилін)) та дидактико-інструментальні (активного застосування засобів музейної педагогіки при опануванні студентами методик навчання музичних дисциплін (Аліксічук О.); необхідності запровадження системи педагогічної практики здобувачів вищої освіти з консультантами на повний робочий день (Цай Мен); вдосконалення форм, методів та організаційних умов проходження педагогічної практики (Ву Шаоїн, Ма Сяонань, Ма Цзе, Ляо Сяоман); потенціалу письмових завдань та мікрОВикладання в аспекті перевірки знань та практичних вмінь студентів з музичної освіти (Яо Бін); формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до застосування Інтернет-технологій у навчальному процесі (Мен Сяньле, Хоу Фанцзін)) ідеї українських та китайських дослідників стосовно педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

У другому розділі «Досвід педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України та КНР» авторкою визначено основні форми і методи проведення педагогічної практики майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти Китаю та України, а саме: вивчення документації закладу освіти, проведення уроків, підготовка методичних розробок і проведення виховних заходів, виконання функцій класного керівника. Встановлено, що в Україні різні види практики розподілені упродовж терміну навчання, а в Китаї педагогічна практика студентів, які здобувають фах учителя музичного мистецтва, проводиться у сьомому семестрі одним блоком.

Дисертанткою обґрунтовано шляхи взаємозбагачення педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в українській та китайській вищій школі на основі зарубіжного досвіду. Сформульовано

рекомендації для підвищення якості педагогічної підготовки означеної категорії студентів у закладах вищої освіти України та КНР, як от: оптимальне поєднання зарубіжних та національних освітніх ідей та практичних напрацювань з метою розвитку національної системи педагогічної підготовки; підвищення статусу педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у системі музично-педагогічної освіти закладу вищої освіти; надання більшої уваги викладанню та вивченню дисциплін «Педагогіка», «Загальна педагогіка» як базових по відношенню до інших педагогічних дисциплін; дотримання наступності змісту освітнього компоненту «Педагогіка» та методичних дисциплін у процесі педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; зміцнення співробітництва між закладами вищої педагогічної освіти та закладами загальної середньої освіти при реалізації означеної підготовки; підвищення мотивації та інтересу майбутніх учителів музичного мистецтва до вивчення теоретичних аспектів педагогічних дисциплін.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

Робота Май Вені «Теорія і практика педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України та КНР» є самостійним і завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконано здобувачкою особисто за актуальною темою з використанням адекватних методів наукового пошуку. Дисертація характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених здобувачкою досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок в педагогічну науку та відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Повнота викладення результатів дисертації в публікаціях.

Основний зміст та результати проведеного дослідження представлені у 10 наукових публікаціях (5 у співавторстві), із них – 4 статті у наукових фахових

виданнях України, 6 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Порушення академічної доброчесності в науковій роботі дисертантки не виявлено.

Оцінка мови та стилю дисертації: Структура дисертації відповідає алгоритму проведеного автором дослідження. Зміст дисертаційної роботи викладено українською мовою в логічній послідовності та доступно для сприйняття, адекватно використано наукові терміни.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Разом з позитивними моментами, вдалим знахідками, значущими висновками варто висловити деякі побажання та зауваження, а саме:

1. На нашу думку, в параграфі 1.2 недостатньо представлені педагогічні ідеї сучасних українських дослідників, які мають вагомі досягнення в галузі музично-педагогічної освіти, зокрема А. Растригіної, О. Ребрової, Г. Падалки та інших.

2. Уважаємо, що в роботі не завжди здійснювався порівняльний аналіз дидактичного інструментарію педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в українських та китайських закладах вищої освіти. Наприклад, він відсутній на сторінках 59-60.

3. Проведене дослідження набуло б більшої ваги, якщо дисертантка, обґрунтовуючи шляхи взаємозбагачення педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в українській та китайській вищій школі на основі зарубіжного досвіду, більш чітко виділила свою авторську позицію щодо представленого матеріалу.

4. На наш погляд, робота була б більш унаочнена, якщо у додатках авторка представила таблиці, присвячені змісту, методам та формам педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах КНР.

Зазначені зауваження та побажання носять рекомендаційний характер та суттєво не впливають на якість виконання дисертаційного дослідження.

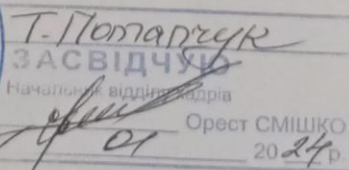
Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.
Дисертаційна робота Май Вень «Теорія і практика педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України та КНР» є самостійним і завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконано здобувачкою особисто за актуальною темою з використанням адекватних методів наукового пошуку. Робота характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених здобувачкою досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок в науку та достатньо повно оприлюднені в наукових працях здобувачки. За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням робота відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп.6,7 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 341 від 21.03.2022), а її авторка Май Вень заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/педагогіка.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Тетяна ПОТАПЧУК

Орест СМІШКО
20 24 р.

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 09:24:41 17.01.2024

Назва файлу з підписом: Відгук Т.Потапчук_Май Вень, 24.pdf.p7s

Розмір файлу з підписом: 569.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук Т.Потапчук_Май Вень, 24.pdf

Розмір файлу без підпису: 551.4 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Потапчук Тетяна Володимирівна

П.І.Б.: Потапчук Тетяна Володимирівна

Країна: Україна

РНОКПП: 2685812480

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 09:23:40 17.01.2024

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF970400000084935C008214D801

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00